

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว

ของศาสตราจารย์ ดร.อักษราทร จุฬารัตน รองประธานคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๕/๒๕๕๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสุรพล พูลเกษ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดกรณีนายสุรพล พูลเกษ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง เสนอคำร้อง ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๐ ขอให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด กรณีนายสุรพล พูลเกษ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบกับประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๒ ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๙๘,๙๘๘,๕๑๑.๓๘ บาท อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศของผู้ร้องที่กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าห้าสิบล้านบาท มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในสามสิบวันทุกครั้งที่ได้รับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ประกอบกับประกาศของผู้ร้อง เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ต่อมา ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เนื่องจากสมาชิกภาพสิ้นสุดลงเมื่อถึงคราวออกตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา ๔๗ ตรี (๑) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง เมื่อเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี แต่ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องเมื่อเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ เท่านั้น ส่วนกรณีพ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ร้องทราบ โดยสำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งและเตือนให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริง รวม ๓ ครั้ง คือ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๒๓๕๘ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๖ หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๒๘๓๕ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๖ และหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๐๔๕๒ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๗ ต่อมา สำนักงาน ป.ป.ช. สอบสวนพยานหลักฐานเพิ่มเติม โดยปรากฏตามบันทึกการชี้แจงของผู้ถูกร้องต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๗ ว่า ผู้ถูกร้องทราบว่าตนมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ เมื่อเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี และเคยยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งแล้ว ภายหลังจากที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ เนื่องจากเห็นว่าตนเองไม่มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งอีก เพราะถูกตัดสิทธิที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และตั้งใจจะทำงานในหน้าที่อย่างเดียวไม่ต้องการเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งอีก ส่วนการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ เมื่อพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปีนั้น ได้มอบหมายให้เพื่อนที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ยื่นเอกสารแทน แต่เจ้าหน้าที่ไม่รับเพราะขาดเอกสารประกอบการยื่นบัญชี ฯ โดยผู้ถูกร้องไม่ได้ไปยื่นใหม่เนื่องจากมีภารกิจมาก และในชั้นที่ไปให้ถ้อยคำต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ผู้ถูกร้อง

ขอขึ้นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ แต่ไม่ได้จัดเอกสารประกอบการขึ้นบัญชีมาด้วย จึงไม่สามารถกรอกบัญชีได้ โดยแจ้งเจ้าพนักงานว่าจะมาขึ้นอีกครั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๗ และปรากฏตามสำเนาระเบียบวาระการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ สมัยสามัญ สมัยที่ ๓ (ครั้งที่ ๑) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ ก็ปรากฏว่า มีการชี้แจงเกี่ยวกับหน้าที่การขึ้นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ทราบแล้ว ซึ่งมีพยานบุคคล คือ นายเกรียงศักดิ์ ตัณฑะตะนัย ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ นายฤทธิ์ณรงค์ ศรีบัว หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ นายบุญสม บานแย้ม ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ ให้ถ้อยคำต่อผู้ร้องว่า ได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบว่า มีหน้าที่ต้องขึ้นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ต่อผู้ร้อง รวมทั้งนายวิรัตน์ บุญอ้อม ผู้อำนวยการกองคลัง ได้รายงานให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ทราบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่มีรายได้รวมเงินสะสมในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ จำนวนทั้งสิ้น ๗๕,๗๕๘,๕๑๑.๓๕ บาท โดยมีนางสาวพรพิมล วัตอ่อน ซึ่งเป็นญาติของผู้ถูกร้อง เป็นผู้รับหนังสือลับของสำนักงาน ป.ป.ช. ฉบับแรกที่ส่งไปยังผู้ถูกร้องทางไปรษณีย์ลงทะเบียน เพื่อให้ขึ้นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ต่อผู้ร้อง จากพยานหลักฐานดังกล่าว จึงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องทราบว่า ตนมีหน้าที่ขึ้นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ต่อผู้ร้อง และในการประชุมของผู้ร้อง ครั้งที่ ๑๓/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ขึ้นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด คือ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ และกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ขึ้นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ และกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และห้ามมิให้ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมือง

เป็นเวลาห้าปีนับตั้งแต่วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นวันที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบกับประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๐ โดยได้แจ้งให้ผู้ร้องทราบ และส่งสำเนาให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับสำเนาคำร้อง ผู้ร้องและผู้ถูกร้องได้รับแจ้งคำสั่งเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๐ เมื่อครบกำหนดวันยื่นคำชี้แจง เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ แล้ว ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นคำชี้แจง เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญติดต่อผู้ถูกร้องทางโทรศัพท์ประมาณ ๓ ครั้ง ในชั้นแรกทราบว่าผู้ถูกร้องมีความประสงค์จะยื่นบัญชี ฯ แต่ยังไม่ยื่นเอกสารประกอบการยื่นไม่พบ ต่อมาผู้ถูกร้องแจ้งว่าจะส่งหนังสือแจ้งให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญทราบว่าไม่ประสงค์จะยื่นเอกสารหรือชี้แจงเพิ่มเติม โดยจะขอให้การรับตามข้อกล่าวหาของผู้ร้อง ต่อมา ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ได้ความว่า เนื่องจากผู้ถูกร้องไม่เข้าใจกฎหมาย คิดว่ากรณีไม่มีทรัพย์สิน เงินฝาก ไม่จำเป็นต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ก็ได้ ส่วนอสังหาริมทรัพย์ที่ผู้ถูกร้องอาศัยอยู่เป็นมรดกของมารดาที่ตกแก่ผู้ถูกร้องและพี่น้องรวมสามคน ซึ่งยังไม่ได้โอนมรดก บัญชีเงินฝากธนาคารไม่มี มีรายได้จากค่าตอบแทนการเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่และเงินเดือนจากมูลนิธิปอเต็กตึ๊งเท่านั้น ส่วนภรรยาไม่ได้ทำงาน และบุตรสองคนกำลังศึกษาอยู่ ผู้ถูกร้องไม่มีเจตนาไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ต่อผู้ร้อง ตุลาการรัฐธรรมนูญสั่งรับคำร้อง และแจ้งผู้ร้องทราบ ผู้ร้องชี้แจงว่าได้ตรวจสอบงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่เพิ่มเติมหลังจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้วพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวมีรายได้ตามเกณฑ์ที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและไม่ประสงค์ยื่นคำชี้แจงเพิ่มเติมอีก

พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จะถูกยกเลิกโดยประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๕ ก็ตาม เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ อำนาจการวินิจฉัยที่รัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ บัญญัติให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ จึงโอนมาเป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ซึ่งโดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวย่อมจะต้องพิจารณาคดีโดยใช้กฎหมายในขณะที่ยังว่ามีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๒ และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ซึ่งในปีกงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๓๕,๓๕๘,๕๑๑.๓๕ บาท ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ตามประกาศของผู้ร้องเรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ที่กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าห้าสิบล้านบาท มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้อง ภายในกำหนดเวลาสามสิบวัน เมื่อเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ ประกอบประกาศของผู้ร้องฉบับดังกล่าวกำหนดไว้โดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕ บัญญัติหลักการไว้ว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้.... ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง เมื่อมีกรณีดังกล่าวให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๓๔ บัญญัติว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง กฎหมายดังกล่าวมีผลใช้บังคับขณะผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ ต่อมาได้มีประกาศคณะปฏิรูปการปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕
ข้อ ๓ ว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร
ประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๔ ด้วย ดังนั้น เมื่อผู้ถูกร้อง
พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖
ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง
ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งและต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
อีกครั้งหนึ่งในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย จากพยานหลักฐาน
ทั้งพยานเอกสารและพยานบุคคล ประกอบกับคำชี้แจงของผู้ถูกร้องตามบันทึกการชี้แจงของผู้ถูกร้อง
ต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๗ ว่าผู้ถูกร้องทราบว่ามีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ภายในสามสิบวัน เมื่อเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และ
พ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี โดยผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ต่อผู้ร้อง
เฉพาะกรณีเข้ารับตำแหน่งเท่านั้น ส่วนกรณีพ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีนั้น
ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ต่อผู้ร้อง ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด
ทั้งที่สำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งและเตือนผู้ถูกร้องถึงสามครั้ง และในชั้นการดำเนินการสอบสวน
ของสำนักงาน ป.ป.ช. ผู้ถูกร้องก็มีบันทึกชี้แจงต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช. ว่า ที่ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ เมื่อพ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากเห็นว่าตนไม่มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งอีก
เพราะถูกตัดสิทธิที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่วนกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ผู้ถูกร้องได้มอบหมาย
ให้เพื่อนที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ยื่นเอกสารแทน แต่เจ้าหน้าที่ไม่รับ
เพราะขาดเอกสารประกอบการยื่นบัญชี ฯ โดยผู้ถูกร้องแจ้งต่อเจ้าพนักงาน ป.ป.ช.ว่าจะมายื่น
ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๗ แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ดำเนินการแต่อย่างใด ประกอบกับ
เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้โอกาสแก่ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามคำร้องของผู้ร้องแล้ว ผู้ถูกร้อง
ก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในเวลาที่กำหนด พฤติการณ์และการกระทำของผู้ถูกร้อง จึงรับฟังได้ว่า
ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่
กฎหมายกำหนด รวม ๒ ครั้ง คือ ครั้งแรก ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ และครั้งที่สอง ภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ (๒) และวรรคสอง ประกอบประกาศของผู้ร้องเรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แม้ต่อมาผู้ถูกร้องจะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญว่า ผู้ถูกร้องไม่มีเจตนาไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ต่อผู้ร้อง เนื่องจากผู้ถูกร้องไม่เข้าใจกฎหมาย และเข้าใจว่ากรณีไม่มีทรัพย์สินไม่จำเป็นต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ก็ไม่อาจรับฟังได้

ด้วยเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยไว้ จึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ และกรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นวันพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบกับประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓

ศาสตราจารย์ ดร.อักษราทร จุฬารัตน

รองประธานคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ